ICCJ – Admitere în magistratură. Condiţia privind „buna reputaţie”. Exigenţe

Legislaţie relevantă:

Legea nr. 303/2004, art. 14 alin. (2) lit. c)

În raport cu exigenţele impuse pentru exercitarea unei funcţii publice în cadrul puterii judecătorești, în care încrederea opiniei publice în probitatea și demnitatea magistraţilor este esenţială, săvârșirea de către o persoană, cu intenţie, a unor infracţiuni intenţionate la regimul circulaţiei pe drumurile publice face ca respectiva persoană să nu îndeplinească cerinţa privind „buna reputaţie” prevăzută de dispoziţiile art. 14 alin.(2) lit.c) din Legea nr.303/2004, pentru înscrierea la concursul de admitere la Institutul Naţional al Magistraturii, aceasta chiar dacă pentru condamnarea suferită – pedeapsa amenzii – între timp a intervenit reabilitarea.

Decizia nr. 1722 din 29 martie 2012

Prin cererea înregistrată la Curtea de Apel Timișoara, reclamantul TC a chemat în judecată Consiliul Superior al Magistraturii solicitând instanţei ca în contradictoriu cu pârâtul să dispună:

– anularea Hotărârii nr.25A din 23.02.2011 emisă de Secţia pentru Procurori a C.S.M. prin care pârâtul a constatat că nu îndeplinește condiţiile legale pentru numirea în funcţia de procuror;

– să se constate că îndeplinește condiţiile pentru ocuparea funcţiei de procuror, urmare a promovării examenului de

admitere în magistratură din 21.11.2010;

– să fie obligat pârâtul să propună Președintelui României numirea sa în funcţia de procuror;

– suspendarea executării Hotărârii nr.25A din 23.02.2011, până la soluţionarea definitivă și irevocabilă a acţiunii de fond.

În motivarea acţiunii reclamantul a arătat că a participat la concursul de admitere în magistratură din data de 21 noiembrie 2010, fiind declarat admis cu media 7,40.

Concursul a fost validat de Plenul C.S.M. prin Hotărârea nr.1156 din 16.12.2010.

Prin Hotărârea nr.25A din 23.02.2011 a Secţiei pentru Procurori a C.S.M. s-a constatat că nu îndeplinește condiţiile cumulativ prevăzute de art.226 alin.(2) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură, precum și procedura de numire în funcţiile de judecător și procuror, fără concurs, aprobat prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr.152 din 1.03.2006, astfel cum a fost modificată prin Hotărârea nr.123 din 7.02.2008.

În considerentele hotărârii s-a reţinut că reclamantul a fost declarat „respins” la concursul de admitere în magistratură organizat la 21.11.2010, reţinându-se că nu îndeplinește condiţia bunei reputaţii, întrucât figurează în evidenţa operativă a organelor de poliţie.

Reclamantul a mai arătat că hotărârea C.S.M. de a-l respinge pentru lipsa bunei reputaţii depășește esenţa și spiritul legii, întrucât prin Sentinţa penală nr.174 din 14.02.1996 a Judecătoriei X, definitivă prin neapelare, a fost condamnat la plata amenzii penale de 90.000 ROL, pentru săvârșirea infracţiunilor de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul fără a poseda permis de conducere și încredinţarea unui autovehicul unei persoane care nu deţine permis de conducere, fapte prevăzute de art. 36 alin.(1) și art. 36

alin.(3) din Decretul nr. 328/1966 privind circulaţia pe drumurile publice.

Curtea de Apel Timișoara – Secţia contencios administrativ și fiscal prin Sentinţa civilă nr.399 din 22 septembrie 2011 a admis în parte acţiunea reclamantului TC dispunând anularea Hotărârii nr.25A din 23.02.2011 emisă de C.S.M. – Secţia pentru procurori.

De asemenea, a constatat că reclamantul îndeplinește condiţia bunei reputaţii pentru a fi numit în funcţia de procurori, obligând pârâtul să propună Președintelui României numirea reclamantului în funcţia de procuror pe un post corespunzător mediei obţinute de reclamant la concursul de admitere în magistratura din 21.11.2010, respingând în rest acţiunea.

Totodată, a respins cererea de suspendare a executării Hotărârii nr.25/A din 23.02.2011 emisă de Secţia pentru procurori a C.S.M. până la rămânerea irevocabilă a prezentei hotărâri și a luat act că nu s-au solicitat cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunţa această sentinţă instanţa a reţinut că nu este întemeiată imputarea adusă reclamantului în sensul că nu ar avea o bună reputaţie în sensul art. 12 din Legea nr. 303/2004.

Cum pârâtul nu a prezentat nici date din care să rezulte o conduită reprobabilă repetată a reclamantului, nici anterior și nici ulterior săvârșirii faptei pentru care a fost condamnat în 1996, nerezultând din dosar că reclamantul a mai săvârșit și alte fapte antisociale, chiar contravenţii, în perioada anterioară sau ulterioară condamnării sale penale, instanţa consideră că actul administrativ contestat nu este întemeiat în privinţa reţinerii neîndeplinirii condiţiei bunei reputaţii de către reclamant.

Din acest punct de vedere, acţiunea reclamantului este întemeiată, pârâtul acţionând cu exces de putere prin

reţinerea neîndeplinirii condiţiei bunei reputaţii de către reclamant, exces de putere definit drept „exercitarea dreptului de apreciere al autorităţilor publice prin încălcarea limitelor competenţei prevăzute de lege sau prin încălcarea drepturilor și libertăţilor cetăţenilor”, excesul de putere din speţă conducând la încălcarea dreptului reclamantului de acces la funcţia de procuror pe considerente bazate pe o interpretare excesivă a unor texte legale lipsite de previzibilitatea necesară unei astfel de evaluări.

În ceea ce privește cererea reclamantului de a se constata că întrunește toate condiţiile legale pentru a ocupa funcţia de procuror în urma promovării examenului de admitere în magistratură din data de 21.11.2010, instanţa constată că obiectul prezentului litigiu l-a reprezentat legalitatea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 25 A din 23.02.2011 și îndeplinirea sau nu de către reclamant a condiţiei bunei reputaţii.

Părţile nu au solicitat și administrat probe din care să rezulte îndeplinirea celorlalte condiţii legale pentru ocuparea funcţiei de procuror, astfel cum sunt prevăzute de 14 alin. 2 din Legea nr.303/2004, text care prevede că „la concursul pentru admiterea la Institutul Naţional al Magistraturii se poate înscrie persoana care îndeplinește cumulativ condiţiile cetăţeniei române, cu domiciliul în România și capacitate deplină de exerciţiu, este licenţiată în drept, nu are antecedente penale sau cazier fiscal, cunoaște limba română și este aptă din punct de vedere medical și psihologic pentru exercitarea funcţiei.

Având însă în vedere că a reţinut că reclamantul îndeplinește condiţia bunei reputaţii, instanţa va obliga pârâtul ca – în măsura în care sunt îndeplinite și celelalte condiţii de numire în afara condiţiei referitoare la buna reputaţie – să propună Președintelui României numirea reclamantului în funcţia de procuror pe un post corespunzător mediei obţinute de reclamant la concursul de admitere în magistratură din

21.11.2010.

În ceea ce privește cererea de suspendare a executării Hotărârii nr.25 A din 23.02.2011 pronunţată de Secţia pentru Procurori a Consiliului Superior al Magistraturii până la soluţionarea definitivă și irevocabilă a acţiunii de fond, instanţa reţine că reclamantul a justificat această cerere susţinând că se află în imposibilitatea de a-și valorifica rezultatele concursului de admitere în magistratură și de a ocupa funcţia de procuror, fiind declarat admis în urma tuturor probelor concursului (test scris, examinare psihologică și examinare medicală)

Cu privire la condiţiile suspendării executării actului administrativ, întrucât reclamantul nu a făcut dovada îndeplinirii condiţiei unei pagube iminente prin executarea actului administrativ a cărui suspendare a solicitat-o, Curtea constată inutilitatea examinării și a condiţiei cazului bine justificat, cererea de suspendare fiind nefondată în condiţiile în care nu sunt întrunite cumulativ ambele condiţii menţionate mai sus.

Curtea a reţinut că nu sunt îndeplinite cumulativ condiţiile prevăzute de art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 – apreciază că nu este întemeiată cererea de suspendare a executării Hotărârea nr. 25 A/23.02.2011 emisă de Consiliul Superior al Magistraturii – Secţia pentru procurori până la rămânerea irevocabilă a prezentei hotărâri, motiv pentru care o va respinge.

Împotriva acestei soluţii a formulat recurs Consiliul Superior al Magistraturii care a invocat motivul prevăzut la art.304 pct.9 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia o hotărâre poate fi recurată atunci când a fost pronunţată fără temei legal ori a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a legii.

Autoritatea recurentă a susţinut, în esenţă, că instanţa de

fond a interpretat și aplicat greșit prevederile art.12 din Legea nr.303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „admiterea în magistratură a judecătorilor și procurorilor se face prin concurs, pe baza competenţei profesionale, a aptitudinilor și a bunei reputaţii”.

Or, în cauză, condiţia bunei reputaţii nu este îndeplinită, din moment ce intimatul-reclamant a fost condamnat pentru săvârșirea unor infracţiuni, ceea ce reprezintă fapte care au avut drept consecinţă pierderea bunei reputaţii.

Referitor la împrejurarea că între timp a intervenit reabilitarea de drept, C.S.M. argumentează că în acest mod reclamantul nu a redobândit buna reputaţie, cerută de dispoziţiile art.12 din Legea nr.303/5004 republicată, făcând trimitere și la Decizia nr.5593/2010 a Înaltei Curţi de Casaţie și Justiţie – Secţia de contencios administrativ și fiscal.

În concluzie, autoritatea recurentă a solicitat admiterea recursului, desfiinţarea soluţiei pronunţate și respingerea acţiunii formulate de reclamant.

Recursul este întemeiat.

Astfel, în cauză, este necontestat că intimatul-reclamant a fost condamnat prin Sentinţa penală nr.174/1996 pentru săvârșirea cu intenţie a două infracţiuni la regimul circulaţiei pe drumurile publice.

De asemenea, este necontestat că în privinţa condamnării la amendă penală, între timp a intervenit reabilitarea de drept.

În considerentele soluţiei pronunţate, instanţa de fond a reţinut că în privinţa condamnării penale survenite în urmă cu peste 14 ani, a intervenit reabilitarea de drept, astfel că reclamantul se bucură de o bună reputaţie, fără să precizeze

nici dacă această reputaţie a redobândit-o ca urmare a reabilitării și nici dacă eventual, nu o pierduse chiar ca urmare a faptului că pentru infracţiunile comise fusese condamnat cu amendă penală.

Raţionamentul instanţei de fond nu este doar incomplet, dar este și greșit din moment ce legiuitorul a instituit, între altele, două condiţii distincte: lipsa antecedentelor penale și respectiv, existenţa unei bune reputaţii, așa cum rezultă din prevederile art.14 alin.(2) lit.c) din Legea nr.303/2004, republicată, potrivit cărora „La concursul pentru admiterea la Institutul Naţional al Magistraturii se poate înscrie persoana care (…) nu are antecedente penale sau cazier fiscal și se bucură de o bună reputaţie”.

Este adevărat că legiuitorul nu a definit conţinutul noţiunii de „bună reputaţie”, lăsând acest lucru la aprecierea autorităţii competente, adică la aprecierea Consiliului Superior al Magistraturii, autoritatea care gestionează cariera magistraţilor, dar și accesul în magistratură.

Or, în situaţia concretă a reclamantului, Înalta Curte reţine că autoritatea recurentă și-a exercitat dreptul de apreciere cu respectarea principiului legalităţii și a menţinerii unor standarde ridicate, în raport cu exigenţele impuse pentru exercitarea unei funcţii publice în cadrul puterii judecătorești, în care încrederea opiniei publice în probitatea și demnitatea magistraţilor este esenţială.

Or, Înalta Curte consideră că prin săvârșirea unor fapte penale, mai ales atunci când este vorba de infracţiuni săvârșire cu intenţie, reputaţia unei persoane este afectată negativ în mod fundamental, într-o societate normală, întemeiată pe respectarea ordinii de drept.

Astfel fiind, Înalta Curte reţine că prin săvârșirea celor două infracţiuni intenţionate la regimul circulaţiei pe drumurile publice, intimatul-reclamant și-a pierdut buna

reputaţie, prezumată a fi avut la data respectivă.

Or, în cauză, instanţa de fond nu a argumentat și nici Înalta Curte nu a identificat cum, prin ce și nici în ce măsură a reușit intimatul-reclamant să-și redobândească buna reputaţie, care trebuie să constituie garanţia schimbării radicale a poziţiei acestuia în raport cu respectarea și respectiv aplicarea legii.

Totodată, Înalta Curte consideră necesar să sublinieze că și reglementările internaţionale referitoare la criteriile de selecţie a viitorilor magistraţi (Carta Universală a Judecătorului, Carta Europeană privind Statutul judecătorului, Recomandare CM/2000/12) impune o exigenţă maximă din partea entităţilor competente în ceea ce privește evaluarea profesională și morală, dar și conduita socială exemplară de care trebuie să se bucure aspiranţii la demnitatea de magistrat, ceea ce înseamnă, inclusiv, lipsa oricărei încălcări a legii.

Recursul fiind întemeiat, a fost admis, soluţia instanţei de fond a fost desfiinţată iar pe fond, acţiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.